

SØRUMKOMMUNE

Strategi for næringsutvikling i Sørum, 2015-2027

Vedtatt i Sørum kommunestyre 09.09.2015

1. Status for Sørum

Sørum er blant kommunene i landet med sterkest befolkningsvekst siden årtusenskiftet. Kommunen er en stadig tettere del av det regionale bo- og arbeidsmarkedet, med økende inn- og utpendling.

Antallet arbeidsplasser i Sørum har holdt tritt med befolkningsveksten. Én av tre arbeidsplasser er i offentlig sektor. En økende andel av sysselsettingen er innen tjenesteytende næringer. Helse- og omsorgstjenester er blant næringene som har vokst mest. Største næringer i Sørum er innen helse og omsorgstjenester, varehandel, bygg og anlegg, undervisning, offentlig administrasjon og transport og lager.

Sørum har sterke industritradisjoner og kompetansemiljøer, bl.a. innen vannkraft og fornybar energi, gjenvinning, metallbearbeiding og pumpeteknologi. Kommunen har Norges beste matjord og en levedyktig landbruksnæring. Den er rik på kulturminner.

Et stort flertall av virksomhetene i Sørum er mindre bedrifter og enkeltmannsforetak. Det er mange nyetableringer og «levebrødsbedrifter». Bygg og anlegg, landbruk og transportnæringen er blant næringene med mange småforetak og nyetableringer.

Kommunen er strategisk plassert mellom hovedstadsområdet og hovedflyplassen, med sentrale kommunikasjonsårer på vei og bane. Svakt kundegrunnlag i tettstedene og store handelssentra utenfor kommunen bidrar til økt handelslekkasje.

2. Visjon for kommunen

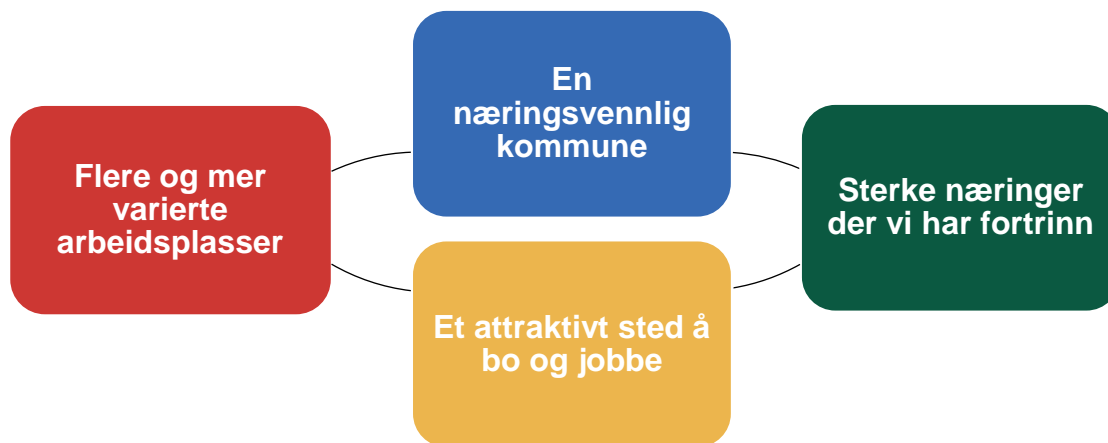
«Den gode kommune» er Sørum kommunes vedtatte visjon. Med dette menes en kommune der innbyggerne har trygge levekår, og der det legges til rette for en bærekraftig tettsteds- og næringsutvikling.

For nærings- og arbeidslivet mener vi en god kommune er en kommune som:

- ✓ **jobber for innbyggernes beste**, i form av godt livsmiljø og gode levekår, tilgang på kvalitativt gode tjenester, tilgang på varierte og trygge arbeidsplasser og gode handels- og servicetilbud nær bostedene.
- ✓ **gir et godt tjenestetilbud** som møter næringslivets og befolkningens behov
- ✓ **styrker eksisterende næringer** i kommunen, og satser spesielt på næringer der vi har regionale og nasjonale fortrinn.
- ✓ **legger til rette for et framtidsrettet næringsliv** som tar samfunnsansvar og som driver bærekraftig med tanke på klima og miljø.
- ✓ **styrker og bevarer viktige verdier** i kommunen for framtidige generasjoner, inkl. arealverdier og næringstradisjoner.
- ✓ **er i kontinuerlig dialog** med nærings- og arbeidslivet, og forstår dets arbeidsmåte, behov og ønsker.
- ✓ **tar regionalt og nasjonalt ansvar**, ved å være en aktiv deltaker i fora for regional utvikling
- ✓ **er imøtekommende, serviceorientert og løsningsorientert**

3. Hovedmål og delmål for næringsutvikling

Sørums visjon og konkretisering av denne, samt de utfordringer og muligheter vi ser for Sørum, gir følgende hovedmål for næringsutvikling:

Innenfor disse fire hovedmålene identifiseres følgende delmål:

1. En næringsvennlig kommune

- 1.1 Kommunen har innsikt i og forstår næringslivets behov og utfordringer
- 1.2 Kommunens tjenester og forvaltning tar hensyn til næringslivets behov
- 1.3 Kommunen har til enhver tid tilgjengelige næringsarealer
- 1.4 Kommunen er aktiv bidragsyter i lokalt og regionalt arbeid for næringsutvikling

2. Flere og mer varierte arbeidsplasser

- 2.1 Eksisterende virksomheter i kommunen er sterke og konkurransedyktige
- 2.2 Sørum er et attraktivt sted å flytte til for etablerte virksomheter
- 2.3 Sørum legger forholdene til rette for nyetableringer og entreprenørskap
- 2.4 Sørum nyttiggjør seg ressursene som er i lokalsamfunnet

3. Sterke næringer der vi har fortrinn

- 3.1 Sørum har en sterk og konkurransedyktig landbruksnæring
- 3.2 Sørum er attraktivt for næringsaktivitet og kompetanse knyttet til grønn industri
- 3.3 Sørum utnytter potensialet i kultur-, reiselivs- og opplevelsesnæringene
- 3.4 Sørum har en variert og levedyktig handels- og servicenæring

4. Sørum er et godt sted å bo og jobbe

- 4.1 Sørum har tettsteder der det er attraktivt å drive næring
- 4.2 Sørum har gode offentlige tilbud og tjenester
- 4.3 Sørum har arbeidsintensive virksomheter i tilknytning til kollektivknutepunkt
- 4.4 Infrastruktur og kollektivtilbud møter næringslivets og befolkningens behov

4. Strategier for å nå målene

Hovedmål 1:

En næringsvennlig kommune

Tjenestetilbud og forvaltning er blant kommunens primæroppgaver overfor næringslivet. Gjennom et godt tjenestetilbud, effektiv forvaltning og god samhandling mellom offentlig og privat sektor kan kommunen gi viktige bidrag til et sterkere næringsliv og flere arbeidsplasser i Sørum.

Sørum har som mål å være en næringsvennlig kommune – å være den gode vertskapskommunen. Det forutsetter at kommunen har innsikt i og forståelse for de behovene og utfordringene næringslivet har; at det er et godt utbygd tjenestetilbud; at det finnes tilgjengelige næringsarealer; og at kommunen er en aktiv bidragsyter i lokalt og regionalt nærings- og samfunnsutviklingsarbeid.

Hele spekteret av kommunens tjenesteproduksjon – fra vei og teknisk infrastruktur til barnehager, skoler og annet – er avgjørende for et velfungerende næringsliv og dets ansatte. I rollen som planmyndighet er det viktig at kommunen setter av tilstrekkelige og egnede arealer, med god tilgang til infrastruktur og hovedfartsårer.

Virksomhetene er avhengig av forutsigbarhet, infrastruktur og rask saksbehandling. Næringslivet har også behov for en kommune som er en utviklingsaktør. Det innebærer aktivt samarbeid om å løse næringslivets behov på kort og lang sikt, og at kommunen også er en bidragsyter i det regionale arbeidet for næringsutvikling.

Strategier for de fire delmålene:

Delmål 1.1: Kommunen har innsikt i og forstår næringslivets behov og utfordringer

Det får vi til gjennom å:

- **ha** kontinuerlig dialog og faste møteplasser mellom kommune og næringsliv
- **skaffe** kunnskap om hvilke forventninger og behov næringslivet har til kommunens forvaltning og tjenesteproduksjon
- **rapportere** jevnlig om næringslivets status og utvikling i kommunen og regionen til politikere, administrasjon og offentlighet
- **styrke** næringslivskompetansen i kommunen

Delmål 1.2: Kommunens tjenester og forvaltning tar hensyn til næringslivets behov

Det får vi til gjennom å:

- **profesjonalisere** kommunens evne til å ivareta forvaltningsoppgaver overfor næringslivet
- **finne** forbedringsområder i praksis, systemer og rutiner som påvirker servicekvaliteten
- **møte** brukerne og forsøke å veilede best mulig
- **etablere** informasjonskanaler og kontaktpunkt for næringslivet og styrke ressursene på det næringsrettede arbeidet

Delmål 1.3: Kommunen har til enhver tid tilgjengelige næringsarealer

Det får vi til gjennom å:

- **arbeide for** en langsiktig utvikling av infrastruktur, næringsarealer og utvikling av livskraftige tettsteder
- **sette av** næringsareal i kommuneplanen og sørge for byggeklare tomter
- **skaffe** oversikt over tilbud og behov for næringsareal og nærings-eiendommer
- **informere** eksternt om mulighetene som finnes for næringsareal i Sørumsund

Delmål 1.4: Kommunen er aktiv bidragsyter i lokalt og regionalt arbeid for næringsutvikling

Det får vi til gjennom å:

- **legge** til rette for dialog og møteplasser mellom næringsliv og kommune
- **ta** initiativ til forsterket samarbeid om næringsutvikling på tvers av kommunegrensene
- **delta** aktivt i regionale fora for næringsutvikling
- **sørge for** at næringsutviklingshensyn er ivaretatt i administrative og politiske prosesser og utredninger

Hovedmål 2:

Flere og mer varierte arbeidsplasser

Det er et mål å skape flere, trygge og mer varierte arbeidsplasser i Sørumsund. Utvikling av nye arbeidsplasser – og styrking av de virksomheter og arbeidsplasser vi allerede har – gir befolkningen bedre muligheter til å finne gode jobber nær bostedet sitt.

Arbeidsplassvekst kan skje i form av flere nyetableringer, styrkede vilkår for eksisterende virksomheter, knoppskyttinger i eller fra eksisterende bedrifter, eller ved at bedrifter flytter hit. Målet må være å stimulere alle disse feltene der det er mulig: Å legge til rette for nyetableringer, forsøke å trekke flere virksomheter hit, og bidra til at våre eksisterende virksomheter har de beste betingelser for vekst.

Småbedrifter og levebrødsvirksomheter utgjør en viktig del av næringslivet i Sørumsund. Hverdagsbedriftene sørger for at lokalsamfunnet får de produkter og tjenester vi alle har bruk for, og gir arbeidsplasser. En næringsstrategi bør søke å tilrettelegge for både vekstbedrifter og hverdagsbedrifter.

Sørumsund har også en kompetent befolkning, der svært mange pendler ut til jobb. Det bør være et mål å tilrettelegge for at de ressursene vi har – og vil få – med den raskt voksende befolkningen, blir nyttiggjort best mulig i lokalsamfunnet. De kan bidra med verdifull kompetanse, kunnskap og nettverk, være en verdifull potensiell arbeidskraft for virksomhetene her, og også bidra til å skape nye virksomheter.

Strategier for de fire delmålene:

Delmål 2.1: Eksisterende virksomheter i kommunen er sterke og konkurransedyktige

Det får vi til gjennom å:

- **sørge** for gode kommunale tjenester, rask saksbehandling og infrastruktur
- **øke** næringslivets kjennskap og bruk av offentlige virkemidler og tilbud innen finansiering, rådgivning, kurs og nettverk
- **bidra** der det er naturlig og kommunen har handlingsrom i bedriftenes arbeid for nyskaping og vekst
- **bruke** kommunens muligheter og handlingsrom innen anbud og innkjøp til å stimulere utvikling i det lokale og regionale næringslivet (leverandørutvikling)

Delmål 2.2: Sørums er et attraktivt sted å flytte til for etablerte virksomheter

Det får vi til gjennom å:

- **avsette** tilgjengelig næringsareal tilpasset næringslivets behov
- **vurdere**, og evt. etablere, et helt eller delvis kommunalt eid utbyggings-selskap til å ferdigstille og selge eller leie ut næringsareal og næringslokaler
- **markedsføre** Sørums opp mot prioriterte næringer og gi effektiv bistand til å etablere seg i kommunen
- **jobbe for** etablering av en næringshage nær kollektivknutepunkt

Delmål 2.3: Sørums legger forholdene til rette for nyetableringer og entreprenørskap

Det får vi til gjennom å:

- **forsterke** samarbeidet med etablerertjenesten på Romerike og markedsføre etablerertjenestens kurs-, seminar- og veiledningstjenester
- **ta initiativ** til møteplasser og fora for kunnskapsutveksling for etablerere
- **initiere** dialog med næringsliv, investorer og grunneiere for å se muligheter for etablering av lokaler for næringshage sentralt på Sørumsand.
- **oppruste** det kommunale næringsfondet som kraftfullt verktøy til å støtte opp om nyskaping og bidra til overordnede strukturelle tiltak for næringsutvikling

Delmål 2.4 Sørums nyttiggjør seg ressursene som er i lokalsamfunnet

Det får vi til gjennom å:

- **kartlegge** kompetansen til Sørums befolkning sett i lys av næringslivets behov
- **samarbeide** med Nav og andre arbeidsmarkedsaktører
- **profilere** mulighetene for arbeid og karriere i Sørums
- **styrke** kontakten mellom fastboende og bedrifter i Sørums, bl.a. ved å skape temabaserte nettverk og møteplasser

Hovedmål 3:

Sterke næringer på områder der vi har spesielle fortrinn

Kommunen må legge til rette for næringsutvikling med utgangspunkt i sine fortrinn. Sørum er en grønn og landlig kommune, i kort avstand fra Oslo og hovedflyplassen, og med sterke næringsmiljøer innen landbruk og industri. Det bør brukes strategisk i arbeidet for næringsutvikling.

Mens øvrige mål er næringsnøytrale, definerer hovedmål 3 spesifikke næringer der vi mener å ha særlige fortrinn eller vekstpotensial. Utpekte områder er bl.a. landbruket, våre grønne industri- og kompetansemiljøer og kulturarven. Ved å utnytte potensialet her, kan vi bidra til økt verdiskaping og flere varierte arbeidsplasser.

Romerike har landets beste matjord, vi har høy kompetanse i næringen, og det er kort vei til de store markedene. Det gir store muligheter for kortreist mat og muligheter for å utvikle nye produkter, tjenester og næringer tilknyttet landbruket.

Sørum kan bli en foregangskommune innen utvikling av «grønn industri». Her har vi sterke kompetansemiljøer, bl.a. innen fornybar kraft, metallbearbeiding og gjenvinning. Dialog og samarbeid mellom næringsliv, kompetansemiljøer og det offentlige kan legge grunnlag for klyngedannelser. Her må næringslivet være i forsetet; kommunen kan bistå og tilrettelegge på felt der det er mulig og industrien ønsker.

Sørum er rikt på kulturminner, historie og vakkert kultur- og naturlandskap. Men kultur- og reiselivsaktørene er fragmentert og lite utviklet kommersielt. Økt samarbeid lokalt og regionalt kan bidra til å styrke produktutvikling og markedsføring – særlig rettet mot dagsturisme – innen kulturbaserte næringer og reiseliv.

Handels- og servicenæringen er grunnlaget for levedyktige lokalsamfunn. Men de avhenger av kunder og lokal etterspørsel. Samarbeid på tvers av bransjer, lokale aktiviteter og fokus på tettstedsutvikling vil bygge en levedyktig handelsnæring.

Strategier for de fire delmålene:

Delmål 3.1:

Sørum har en sterk og konkurransedyktig landbruksnæring

Det får vi til gjennom å:

- **stimulere** til utvikling av nye produkter, næringer og tilbud i landbruket
- **legge til rette** for bedre samhandling mellom landbruk og annet næringsliv i kommunen, inkl. opplevelsesbaserte næringer og reiselivsnæringene
- **samarbeide** om å utvikle arrangement og merkevarer for lokalprodusert mat
- **bevare** et sterkt jordvern og levende kulturlandskap

Delmål 3.2: Sørum er attraktivt for næringsaktivitet og kompetanse knyttet til grønn industri

Det får vi til gjennom å:

- **samarbeide** med næringslivet for å legge til rette for klyngedannelser på Sørumsand verksted (Eureka/Rainpower), Ausen (Stena/gjenvinning) og Rånåsfoss (fornybar energi)
- **styrke** dialogen mellom kommune, næringsliv, FoU-miljøer og skoleverket
- **bruke** Kunnskapsbyen Lillestrøm og Kjeller-miljøene som ressurs i kompetanse- og nettverksbyggingen mht. grønn industri og fornybar energi
- **bruke** kommunens muligheter innen offentlige anskaffelser til å stimulere til regional/lokal innovasjon, inkl. å etablere et «spydspissprosjekt» i kommunen

Delmål 3.3: Sørum utnytter potensialet i kultur-, reiselivs- og opplevelsesnæringene

Det får vi til gjennom å:

- **kartlegge** eksisterende kultur-, opplevelses- og reiselivsaktører i kommunen
- **legge til rette** for bedre samordning av og dialog mellom reiselivsaktører, kulturaktører og andre næringsaktører, både på lokalt og regionalt nivå
- **satse** på Urskog-Hølandsbanen som lokasjon for lokalt reiselivskontor og som spydspiss for utvikling av reiselivsaktiviteter i Sørum
- **bidra** i utviklingen av kulturtilbud og attraksjoner som styrker Sørum som reiselivsdestinasjon, og medvirke i utarbeiding av informasjonsmateriell m.m.

Delmål 3.4: Sørum har en variert og levedyktig handels- og servicenæring og sterke håndverksbedrifter

Det får vi til gjennom å:

- **velge** lokale tilbud og tjenester så mye det er mulig innenfor innkjøpsregimet
- **bidra** til at parkeringsplasser i sentrum forbeholdes kunder og besøkende
- **samarbeide** med næringen om å styrke handelsnæringens muligheter for vekst, inkludert utvikling av markeds plasser og aktiviteter
- **utarbeide** oversikt over handels- og servicetilbud og bidra i informasjonsarbeid og annet arbeid for å styrke lokal handel

Hovedmål 4:

Sørum er et godt sted å bo og jobbe

Et godt og velfungerende næringsliv, regionalt og lokalt, avhenger av at arbeidstakerne kommer seg på jobb og trives der de bor. Gode steds-kvaliteter og infrastruktur bygger også opp under lokal næringsutvikling og kan tiltrekke flere virksomheter som ser kvaliteter ved stedet.

Næringsutvikling og samfunnsutvikling går hånd i hånd. Et godt kommunalt tjenestetilbud, gode kommunikasjoner og transportløsninger, velutbygd infrastruktur og en allsidig boligstruktur bidrar til å bygge gode lokalsamfunn. Bostedsattraktivitet kan være en forutsetning for at også bedrifter og besøkende finner stedet attraktivt.

«Den gode kommune» er en kommune som legger til rette for at flere kan finne relevant arbeid nær der de bor. Det må bl.a. legges til rette for flere arbeidsintensive virksomheter nær kollektivknutepunkt. Samtidig er Sørum en pendlerkommune. Også for disse er det avgjørende med god infrastruktur, transport og kollektivtilbud.

Samfunns- og tettstedsutvikling skaper næringsutvikling og arbeidsplasser. Ved å styrke befolkningen i Sørumstrand og Frogner bygges det opp om tettsteder som kan ha markedsgrunnlag nok til å støtte opp om en livskraftig handelsnæring og varierte tjenesteytende næringer. I tillegg styrkes tilgangen på lokal arbeidskraft.

Gjennom å styrke bostedskvalitetene bygges også grunnlaget for økt bedrifts- og besøksattraktivitet. Markedsstørrelse, arbeidskrafttilgang og transportløsninger er tre nøkkelfaktorer når virksomheter bestemmer hvor de skal lokalisere seg.

Strategier for de fire delmålene:

Delmål 4.1: Sørumsand har et attraktivt kommunesenter med variert næring, kultur og aktivitet

Det skal vi bidra til gjennom å:

- **styre** hovedtyngden av befolkningsveksten til Sørumsand og Frogner for å øke kundegrunnet for lokalt næringsliv og styrke tettstedskvalitetene
- **avklare** kommunens arealbehov og delta aktivt som grunneier i arbeidet med tettstedsutvikling Sørumsand
- **føre** en arealpolitikk for næringsaktivitet basert på prinsippet om «rett virksomhet på rett sted», inkl. kombinasjon bolig/næring der det er naturlig
- **utvikle** offentlige møteplasser, grønne lunger og andre steds kvaliteter gjør det attraktivt å være innbygger, kunde og besøkende i tettstedene

Delmål 4.2: Sørumsand har gode offentlige tilbud og tjenester

Det skal vi bidra til gjennom å:

- **tilby** et godt og bredt kommunalt tjenestetilbud, bl.a. innen barnehage, skole, helse, kultur og annen sosial og teknisk infrastruktur
- **legge** publikumsrettede offentlige tjenester, inkl. bibliotek og Nav, til sentrum
- **samarbeide** med fylkeskommunen og lokalt næringsliv for å skape en attraktiv og næringsrettet videregående skole i Sørumsand
- **bygge** kompetanse, tilfredshet og motivasjon hos kommunens medarbeidere

Delmål 4.3: Sørumsand har arbeidsintensive virksomheter i tilknytning til kollektivknutepunkt

Det skal vi bidra til gjennom å:

- **sette av** næringsareal for storhandel/småindustri nær Sørumsand
- **samarbeide** med næringsliv og investorer for å se muligheter for å etablere en næringshage/kontorfelleskap i kort avstand fra kollektivknutepunkt
- **utrede**, og evt. etablere, et utbyggingsselskap som kan tilby utleie/salg av næringslokaler og kontorfasiliteter til mindre og mellomstore bedrifter
- **etablere** kontakt med kompetansebaserte private og offentlige virksomheter som kan tenkes å etablere seg i Sørumsand

Delmål 4.4: Infrastruktur og kollektivtilbud møter næringslivets og befolkningens behov

Det skal vi bidra til gjennom å:

- **være** en aktiv pådriver overfor regionale og statlige samferdselsmyndigheter
- **legge** til rette for gode parkeringsmuligheter og kollektivtransporttilbud
- **sørge for** kommunal infrastruktur som dekker næringslivets behov
- **støtte** opp om det regionale plansamarbeidet